LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
SPAUDOS TARNYBA
Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

2022 m. balandžio 5 d.

Primename: nevartoti kalio jodido tablečių ir kitų jodo preparatų

Nemažai žmonių, baimindamiesi dėl Rusijos Federacijos karo veiksmų Ukrainoje ir galimų branduolinių avarijų, vaistinėse, taip pat įvairiose internetinėse svetainėse ieško ir perka preparatus bei maisto papildus, sudėtyje turinčius jodo. Dėmesio! Branduolinės avarijos atveju apsaugoti skydliaukę gali tik kalio jodido tabletės, ir tik tuo atveju, jeigu aplinkoje pasklistų radioaktyvusis jodas. Skydliaukės apsaugai branduolinės avarijos atveju netinkami vartoti jokie kiti medikamentai, kurių sudėtyje yra jodo, nes jų paskirtis yra kita ir juose nėra tiek stabiliojo jodo, kad apsaugotų skydliaukę nuo radioaktyviojo jodo kaupimosi.

Kalio jodido tabletes galima vartoti tik po Sveikatos apsaugos ministerijos oficialaus kreipimosi, pavyzdžiui, per radiją arba televiziją. Šio vaisto jokiu būdu negalima vartoti profilaktiškai, jis būtų veiksmingas, tik įvykus avarijai veikiančioje atominėje elektrinėje ir į aplinką patekus radioaktyviajam jodui. Nebeveikiančios Černobylio atominės elektrinės zonoje aplinkoje gali pasklisti radioaktyviųjų medžiagų (pavyzdžiui, įvykus gaisrui ar kitai nelaimei), tačiau tarp jų radioaktyviojo jodo nebūtų, todėl kalio jodido tablečių gerti nereikėtų. Černobylio avarijos metu (1986 m.) aplinkoje pasklidęs radioaktyvusis jodas visiškai suskilo ir natūraliai pasišalino iš aplinkos praėjus keliems mėnesiams po avarijos.

Daugiau informacijos apie kalio jodido tabletės, kada ir kaip jas galima vartoti, rasite ČIA.

Svarbu atminti, kad skydliaukės apsaugai branduolinės avarijos atveju netinkami vartoti jokie kiti jodo preparatai – spiritiniai jodo tirpalai ir / ar jodo purškalai, skirti burnos gleivinei gydyti, taip pat maisto papildai su jodu, nes jie neapsaugotų skydliaukės nuo radioaktyviojo jodo žalingo poveikio. Spiritinis jodo tirpalas yra skirtas tik išoriniam vartojimui – tepti ant odos, o burnos gleivinės purškalai su jodu skirti gerklės ligoms gydyti. Šių preparatų veiklioji medžiaga yra ne kalio jodidas, o tiesiog jodas, kuris yra stipriai oksiduojančiai ir toksiškai veikianti medžiaga, galinti sukelti cheminių audinių nudegimų ir apsinuodijimą, todėl jokiais būdais jo negalima gerti, net ir skiedžiant vandeniu.

Dar vienas sklandantis mitas – neva teigiamas maisto papildų, savo sudėtyje turinčių jodo, poveikis juos pavartojus iškart po branduolinės avarijos. Specialistai pabrėžia, kad tokių maisto papildų sudėtyje esantis jodo kiekis yra labai mažas, nėra aišku, kokių junginių pavidalu maisto papilduose esantis jodas yra, todėl nėra aiškus ir šiuose papilduose esančio jodo poveikis, pasiskirstymas organizme, nėra ir negali būti įrodytas poveikis blokuojant skydliaukę nuo radioaktyvaus jodo pasisavinimo branduolinės avarijos metu. Dėl to maisto papildai nėra tinkami skydliaukės apsaugai branduolinės avarijos atveju.

Radiacinės saugos centras nuolat stebi radiacinį foną Lietuvoje. Pavojaus atveju jis nedelsiant informuos atsakingas institucijas ir gyventojus bei pateiks rekomendacijas dėl apsaugomųjų veiksmų taikymo.

Radiacinio fono Lietuvoje stočių teikiamus duomenis galima stebėti ČIA.

Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos, Radiacinės saugos centro ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos informacija